

1939 03 22 Sutartis dėl Klaipėdos atidavimo Vokietijai

Lietuvos Respublikos ir Vokietijos Valstybės sutartis dėl Klaipėdos krašto perleidimo

Lietuvos Respublikos Prezidentas
ir
Vokietijos Reicho Kancleris

nusprendė valstybių sutartimi sutvarkyti Klaipėdos Krašto sujungimą iš naujo Vokietijos Reichu, šiuo išlyginti esančius tarp Lietuvos ir Vokietijos klausimus ir būdu atidaryti kelią draugingam formavimuisi santykių tarp abiejų kraštų.

Šiuo tikslu paskyrė įgaliojinius:

Lietuvos Respublikos Prezidentas:

Lietuvos Užsienio Reikalų Ministrą poną *J. Urbšį* ir Pasiuntinį Berlyne poną *K. Škirpą*,

Vokietijos Reicho Kancleris:

Reicho Užsienio Reikalų Ministrą poną *Joachim von Ribbentrop'ą*, kurie pasikeitę savo įgaliojimais, rasta sudarytais gera ir tinkama forma, susitarė dėl šių nuostatų:

1 straipsnis

Versalio sutartimi nuo Vokietijos atskirtas Klaipėdos Kraštas, skaitant nuo šios dienos, vėl sujungiamas su Vokietijos Reichu.

2 straipsnis

Iš Klaipėdos Krašto bus tuojau evakuojamos Lietuvos karinės ir politinės pajėgos. Lietuvos Vyriausybė rūpinsis, kad evakuojant Kraštas būtų paliktas tvarkingoje būklėje. Abi šalys, kiek tai reikalinga, paskirs mokyti komisarus, kurie turi įvykdyti perdavimą tų žinybų, kurios nėra Klaipėdos Krašto autonominių įstaigų žinioje.

Sutvarkymas kitų iš suvereniteto pakeitimo išplaukiančių klausimų, ypačiai ūkinių ir finansinių klausimų, valdininkų klausimų, lygiai kaip pilietybės klausimų paliekamas rezervuotas atskiram susitarimui.

3 straipsnis

Kad būtų apžiūrėta ūkinių Lietuvos interesų, Lietuvai bus įsteigta Klaipėdoje laisvo uosto zona. Detalės bus atskirai nustatytos, vadovaujantis pridėto prie šios sutarties priedo pagrindais.

4 straipsnis

Sustiprinti savo nutarimui patikrinti draugišką plėtojimąsi santykių tarp Lietuvos ir Vokietijos abi šalys įsipareigoja nevertoti viena prieš antrą jėgos ir neremti iš trečios pusės prieš vieną katrą atkreipto jėgos pavartojimo.

5 straipsnis

Ši sutartis įsigalioja ją pasirašius.

Tam patvirtinti abiejų šalių įgaliojiniai šią sutartį pasirašė.

Sudaryta du originalai lietuvių ir vokiečių kalbomis.

Berlynas, 1939 m. kovo mėn. 22 d.

*J. Urbšys
Joachim v. Ribbentrop
K. Škirpa*

**Priedas prie 1939 m. kovo 22 dienos Lietuvos Respublikos ir Vokietijos valstybės
sutarties 3 straipsnio**

Pagrindiniai dėsniai įrengti lietuvių laisvo uosto zonai Klaipėdoje

I.

Vokiečių Uosto Valdyba Klaipėdoje, kuri, dėl Klaipėdos Krašto sujungimo su Vokietijos Reichu, perima valdymą pereinančio Reicho nuosavybės ligšiolinio Lietuvos valstybinio turto Klaipėdos uoste, sudarys su įsteigiamą Lietuvos ir Vokietijos Vyriausybių sutarimu bendrove (Klaipėdos Uosto Bendrovę), kurioje vyraujančioji kapitalo dalis bus lietuviška, privatinės teisės sutartį apie žemiau išvardinamų uosto įrengimų Klaipėdoje perleidimą ir privilegijuotą naudojimą. Šioje sutartyje bus sutarti šie dalykai:

- 1) Uosto Valdyba perleidžia Klaipėdos Uosto Bendrovei išnuomotinai 99 metams naudojimą Klaipėdos uosto įrengimų, vandens ir žemės plotų, kurie bus pakankamo, tiksliau, sutarsimo dydžio. Uosto Bendrovė įpareigota įgalinti įrengimais visiems bendro susiekimo reikalams,
- 2) atsižvelgiant į Lietuvos Vyriausybės padarytas uosto plote investicijas, nuoma yra laikoma atlyginta,
- 3) Klaipėdos Uosto Bendrovė perima jai išnuomotinai perleistų plotų ir įrengimų užlaikymą, eksploatavimą ir eventualų tolesnį plėtojimą. Uosto rinkliavos imamos Bendrovės naudai. Šių rinkliavų dydis bus nustatytas Uosto Valdybos, Bendrovės pasiūlymų pagrindu

II.

- 1) Klaipėdos Uosto Bendrovei bus suteiktos toli einančios mokesčių lengvatos.
- 2) Bus įrengtos laisvos sritys, dėl kurių vietos ir ribų turima susitarti.
- 3) Muitų kontrolė vykdoma laisvųjų sričių sienoje. Kitais atžvilgiais visos Vokiečių suverenumo teisės išnuotame plote ir laisvose srityse lieka nepaliestos.
- 4) Susisiekimas su laisvomis sritimis geležinkeliu su Kretinga bus palengvintas tuo būdu, kad bus įvestas laisvas nuo maito prekių tranzitas, taikant atitinkamus tarifus, uždariais traukiniais, dėl to detaliau susitarus suinteresuotoms Lietuvių ir Vokiečių žinyboms.
Be to, ir šiaip susisiekimas (vandens ir sausumos keliais) tarp Lietuvos ir laisvųjų sričių bus kiek galima palengvintas veikiančių Vokiečių nuostatų ribose.
- 5) Išskylantieji sąryšyje su Lietuvos laivų stacionavimu Klaipėdos Krašto vandenyse, ypač mokesčių pobūdžio, klausimai atitinkamų Lietuvių ir Vokiečių įstaigų bus sutvarkyti vadovaujantis palankumo principu.

*J. Urbšys
Joachim v. Ribbentrop
K. Škirpa*

Iš: Svarbiausiosios Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys 1918 – 1995. Sudarė V. Sirutavičius, E. Nekrašas, R. Lopata, Vilnius, 1997, p. 109 – 112.